

EURÓPSKY PARLAMENT

2004



2009

Výbor pre hospodárske a menové veci

PREDBEŽNÉ ZNENIE
2006/2270(INI)

12.3.2007

NÁVRH SPRÁVY

o politike finančných služieb (2005 – 2010) – biela kniha
(2006/2270(INI))

Výbor pre hospodárske a menové veci

Spravodajkyňa: Ieke van den Burg

PR\653983SK.doc

PE 384.621v01-00

Externý preklad

SK

SK

PR_INI

OBSAH

	strana
NÁVRH UZNESENIA EURÓPSKEHO PARLAMENTU	3
DÔVODOVÁ SPRÁVA	11

PE 384.621v01-00

Externý preklad

2/14

PR\653983SK.doc

Externý preklad

SK

NÁVRH UZNESENIA EURÓPSKEHO PARLAMENTU

o politike finančných služieb (2005 – 2010) – biela kniha (2006/2270(INI))

Európsky parlament,

- so zreteľom na Bielu knihu Komisie o politike finančných služieb na roky 2005 – 2010 (KOM(2005)0629),
- so zreteľom na realizáciu Akčného plánu pre finančné služby (FSAP) (KOM(1999)0232) prijatého Komisiou, predovšetkým na smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2003/6/ES z 28. januára 2003 o obchodovaní s využitím dôverných informácií a manipulácii s trhom (zneužívanie trhu)¹, smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2004/39/ES z 21. apríla 2004 o trhoch s finančnými nástrojmi², smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2004/109/ES z 15. decembra 2004 o harmonizácii požiadaviek na transparentnosť v súvislosti s informáciami o emitentoch, ktorých cenné papiere sú prijaté na obchodovanie na regulovanom trhu³, smernice o kapitálových požiadavkách (CRD) (smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2006/48/ES zo 14. júna 2006 o začatí a vykonávaní činností úverových inštitúcií (prepracované znenie)⁴ a smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2006/49/ES zo 14. júna 2006 o kapitálovej primeranosti investičných spoločností a úverových inštitúcií (prepracované znenie)⁵) a návrh smernice Európskeho parlamentu a Rady o uplatňovaní hlasovacích práv akcionárov spoločností, ktoré majú svoje sídlo v členskom štáte a ktorých akcie sú prijaté na obchodovanie na regulovanom trhu (KOM(2005)0685),
- so zreteľom na pracovný dokument útvarov Komisie – správa o pokroku v oblasti jednotného trhu s finančnými službami za rok 2006,
- so zreteľom na európsky kódex správania clearingového a platobného sektora⁶ zo 7. novembra 2006 a návrh európskeho systému na vytvorenie platobného systému pre transakcie s cennými papiermi vo finančných prostriedkoch centrálnej banky (cieľ 2 Cenné papiere),
- so zreteľom na návrh smernice Európskeho parlamentu a Rady o zmene a doplnení smernice Rady 92/49/ES a smerníc 2002/83/ES, 2004/39/ES, 2005/68/ES a 2006/48/ES v súvislosti s procesnými pravidlami a kritériami hodnotenia obozretného posudzovania nadobudnutí a zvýšení akciových podielov vo finančnom sektore (KOM(2006)0507),

¹ Ú. v. EÚ L 96, 12.4.2003, s. 16.

² Ú. v. EÚ L 145, 30.4.2004, s. 1.

³ Ú. v. EÚ L 390, 31.12.2004, p. 38.

⁴ Ú. v. EÚ L 177, 30.6.2006, s. 1.

⁵ Ú. v. EÚ L 177, 30.6.2006, s. 201.

⁶ http://ec.europa.eu/internal_market/financial-markets/docs/code/code_en.pdf.

- so zreteľom na správu Výboru pre finančné služby týkajúcu sa finančného dohľadu z februára 2006 (správa pána Francqa), uverejnenú 23. februára 2006,
 - so zreteľom na druhú predbežnú správu medziinstitucionálnej monitorovacej skupiny monitorujúcej Lamfalussyho proces, uverejnenú 26. januára 2007,
 - so zreteľom na správu Výboru európskych regulátorov cenných papierov (CESR) o „monitorovacích nástrojoch pre trhy s cennými papiermi v EÚ“ (známu ako Himalaya), uverejnenú 25. októbra 2004,
 - so zreteľom na svoje rozhodnutia z 28. apríla 2005 týkajúce sa súčasného stavu integrácie finančných trhov EÚ¹ a zo 4. júla 2006 o konsolidácii v oblasti finančných služieb²,
 - so zreteľom na článok 45 rokovacieho poriadku,
 - so zreteľom na správu Výboru pre hospodárske a menové veci (A6-0000/2007),
1. blahoželá Komisii k prínosu akčného plánu FSAP k vytvoreniu európskeho kapitálového trhu, ktorý je na základe kvality a dôkladnosti svojej finančnej regulácie vedúcim svetovým trhom;
 2. nalieha na členské štáty, aby včas zaistili dôslednú realizáciu Akčného plánu pre finančné služby (FSAP); vyzýva Komisiu, aby kontrolovala jeho presadenie a na úrovni troch výborov postupne zlepšovala dôslednosť jeho realizácie;
 3. privíta dôkladnejšie preskúmanie hospodárskych vplyvov opatrení akčného plánu FSAP na základe stratégie Lisabonského programu; žiada Komisiu, aby zadala vyhotovenie uvedených štúdií spolu s výročnými správami o pokroku a monitorovaní realizácie;

Koncentrácia trhu

4. poukazuje na vysokú koncentráciu trhu vo vrcholovom článku finančných služieb pre veľké spoločnosti, predovšetkým auditorské firmy, ratingové agentúry (CRA) a investičné banky; nalieha na Komisiu a národné orgány pre hospodársku súťaž, aby dôkladne presadzovali pravidlá hospodárskej súťaže ES; zdôrazňuje potrebu dostupných postupov pre sťažnosti a náhrady; a žiada Komisiu, aby zohľadnila stanovisko užívateľov;
5. zdôrazňuje, že medzi ratingovými agentúrami (CRA) je nevyhnutná transparentnosť poplatkov a oddelenie ratingových a konzultačných činností a súvisiacich nákladov; zdôrazňuje, že ratingové agentúry (CRA) zohrávajú verejnú úlohu, napríklad v smernici o

¹ Ú. v. EÚ C 45 E, 23.2.2006, s. 140.

² P6_TA(2006)0294.

PE 384.621v01-00

Externý preklad

4/14

PR\653983SK.doc

Externý preklad

kapitálových požiadavkách (CRD) a preto je potrebné, aby spĺňali vysoké normy dostupnosti, kvality a spoľahlivosti; nalieha na Komisiu pre burzy a cenné papiere (SEC) a Výbor európskych regulátorov cenných papierov, aby dôsledne kontrolovali ratingové agentúry (CRA) na základe kódexu správania Medzinárodnej organizácie komisií cenných papierov a odporučili prípadné ďalšie regulačné kroky;

6. po uplatnení smernice 2004/39/ES¹ o trhoch s finančnými nástrojmi sa na základe očakávaní zvýšila konkurencia medzi obchodnými platformami, ale zvýšila sa aj konsolidácia medzi veľkými burzami; domnieva sa, že je potrebná prísna konvergencia transatlantických pravidiel a monitorovacích postupov; zdôrazňuje, že je nevyhnutná dobrá správa a že vplyv užívateľov nemá byť oslabený meniacim sa vlastníctvom;
7. zásadne pripomína nevyhnutnosť zlepšiť infraštruktúru po uzavretí obchodu s cieľom oceniť transparentnosť a konkurenciu vzhľadom na verejný záujem zabezpečenia úhrad, a zároveň žiada pokrok pri odstraňovaní ostatných prekážok stanovených v Giovanniniho správe z roku 2001; v tejto súvislosti zamýšľa dôkladne kontrolovať vývoj týkajúci sa kódexu správania a projektu TARGET2 – Securities;
8. poukazuje na zvyšovanie vplyvu sprostredkovateľov hlasovania prostredníctvom splnomocnenca; žiada Komisiu, aby dôkladne monitorovala účinky nastávajúcej smernice o uplatňovaní hlasovacích práv akcionárov spoločností (KOM(2005)0685), ktorá umožňuje hlasovanie prostredníctvom splnomocnenca a prostredníctvom týchto sprostredkovateľov predložila ciele opatrenia proti riziku dominancie na trhu, zneužitiu trhu a konfliktu záujmov;
9. poukazuje na skutočnosť, že malý počet veľkých investičných bánk poskytuje služby všetkým emitentom a investorom na najvyššej úrovni vrátane ich samých; zásadne víta zvýšenú ostražitosť orgánov dohľadu v súvislosti s jasnými prípadmi manipulácie trhu, nezákonným využívaním vnútorných informácií na burzové transakcie alebo prax známu ako „front-running“ (predbiehajúce informácie); nalieha na Komisiu, aby v spolupráci s americkými regulátormi začali hĺbkové vyšetrovanie v sektore s cieľom preveriť, či sú vnútorný kódex správania a „čínske múry“ vhodné na dosiahnutie primeranej úrovne podnikovej správy a transparentnosti trhu a na zabránenie konfliktu záujmov;

Alternatívne investičné nástroje

10. plne si uvedomuje rýchlo rastúci počet alternatívnych investičných nástrojov (rizikové fondy a súkromný kapitál), ktoré poskytujú likviditu a diverzifikáciu na trhu, môžu však spôsobiť vznik systémového rizika, čoraz vyššie úrovne pákového efektu a miery zadlženosti spoločností a vysoké úrovne ohrozenia ostatných finančných inštitúcií;
11. ľutuje, že štúdie Komisie sa zameriavali len na prekážky rastu týchto fondov a nie na

¹ Ú. v. EÚ L 145, 30.4.2004, s. 1.

nedostatky pri odhaľovaní požiadaviek vzhľadom na podnikovú správu a investičnú politiku, alebo na prijatie právnych predpisov pre pákový efekt a riadenie rizika a diverzifikáciu; žiada o všeobecnejší a kritickejší prístup;

12. nalieha na Komisiu, aby vyhodnotila kvalitu kontroly na zahraničných pracoviskách a zlepšila spoluprácu; odporúča spojiť sa so Spojenými štátmi americkými pri vyšetrowaní kompenzačných opatrení, ako napríklad daní z konkrétnych finančných transakcií;

Prístup k financovaniu v maloobchode

13. poznamenáva, že cezhraničná integrácia maloobchodných finančných trhov EÚ je naďalej nedostatočná; poznamenáva, že spotrebiteľia uprednostňujú fyzicky prítomné inštitúcie pred virtuálnymi, na základe toho prevažujú štruktúry domáceho financovania; vystríha pred jednoduchým obnovením národných tradícií ochrany spotrebiteľa a právnych systémov prostredníctvom jednotnej harmonizácie rovnakej pre všetkých;
14. uprednostňuje cielenejší prístup zameraný na konkrétne prekážky pre mobilných cezhraničných užívateľov; podporuje rozvoj pilotných celoeurópskych finančných produktov prostredníctvom finančného sektora, ako napríklad dôchodkové, hypotekárne alebo poisťné produkty, a vyzýva Komisiu, aby vytvorila primeraný rámec pre reguláciu a dohľad, aby boli zmluvné právo a ochrana spotrebiteľa pre uvedené produkty prenosné a uznané v rámci Európskej únie;
15. vzal na vedomie prieskum sektora zameraný na maloobchodné bankovníctvo a systémy platobných kariet, ktorý ukázal niekoľko oblastí, ktoré je potrebné zlepšiť, upozorňuje však, aby otvorenie súčasných nedokonalých systémov nespôsobilo situáciu, pri ktorej vysoká úroveň koncentrácie trhu môže spôsobiť nové nedostatky a cenové obmedzenia;
16. uznáva úlohy súvisiace so starnutím; zdôrazňuje výhody spoločného druhého piliera zamestnaneckých dôchodkov ako doplnok k príslušnému dôchodkovému systému v prvom pilieri založenému na solidarite a schvaľuje smernicu 2003/41/ES¹ o činnostiach a dohľade nad inštitúciami zamestnaneckého dôchodkového zabezpečenia ako osobitný regulačný rámec pre dôchodkové fondy;
17. poznamenáva, že príliš mnoho občanov EÚ je vylúčených z poskytovania základných finančných služieb; žiada Komisiu, aby vykonala prieskum týkajúci sa prístupnosti služieb, ako napríklad bankových účtov, bankomatov, platobných kariet a pôžičiek s nízkym úrokom; podporuje očakávané záväzky univerzálnej služby týkajúce sa finančných inštitúcií s cieľom poskytnúť uvedené základné služby;
18. poukazuje na rastúci počet osobitných poskytovateľov finančných služieb pre skupiny

¹ Ú. v. EÚ L 235, 23.9.2003, s. 10.

migrantov, ktorí uskutočňujú prevody a rozvíjajú islamské bankovníctvo; upozorňuje, že je potrebné, aby podmienky pre týchto nových účastníkov boli pevné, nie však príliš obmedzujúce, aby ich neprinútili ustúpiť tam, kde nie je možný žiadny dohľad;

19. víta zvýšenú pozornosť venovanú poskytovaniu mikropôžičiek ako prínos k samozamestnávaniu a začatiu podnikania; žiada, aby boli prijaté pravidlá z Bazileja na účely portfólia mikropôžičiek a zastavenia často nadmerných nákladov na malé pôžičky; nalieha na Komisiu, aby navrhla akčný plán pre mikrofinancovanie a využila pritom osvedčené postupy z Európy aj mimo nej;

Finančná gramotnosť a vstup užívateľov do tvorby politiky

20. domnieva sa, že na vytváraní európskeho integrovaného finančného trhu sa nepodieľa len poskytovanie viacerých možností spotrebiteľom; zdôrazňuje, že dôležité je aj podporovanie finančnej gramotnosti a prístupu k riadnym informáciám a nezaujaté investičné poradenstvo;
21. pevne podporuje iniciatívu Komisie týkajúcu sa zlepšenia finančnej spôsobilosti a vyzýva Komisiu a členské štáty, aby zvýšili svoje úsilie na vytvorenie osobitných programov a internetových stránok, nalieha však, aby ju ako nevyhnutnú súčasť zaradili do základného školského vzdelávania;
22. víta vytvorenie Skupiny spotrebiteľov finančných služieb a úsilie začleniť zástupcov užívateľov do skupín odborníkov a konzultácií; poznamenáva však, že hlas spotrebiteľov a konečných užívateľov, ako napríklad MSP, nemá takú dôležitosť ako hlas finančného odvetvia; odporúča vytvoriť položku európskeho rozpočtu na financovanie odbornej expertízy finančného trhu v spotrebiteľských organizáciách a MSP s cieľom podporiť konzultačné postupy akčného plánu FSAP;

Lepšia regulácia

23. úplne súhlasí s cieľmi lepšej regulácie a odborného hodnotenia vplyvov a zdôrazňuje, že je potrebné, aby sa hodnotenie neobmedzovalo na finančné aspekty, ale plne zohľadnilo sociálne, spoločenské, environmentálne, kultúrne a iné aspekty;
24. víta dohodu týkajúcu sa komitológie a súhlasí s prijatím príslušných nástrojov vo finančnej oblasti; odporúča podobne upraviť nástroje predchádzajúce Lamfalussyho procesu; trvá na skutočnosti, aby v Parlamente boli povolení pozorovatelia výborov na úrovni 2;
25. podporuje zrýchlené legislatívne postupy, ak sú možné, upozorňuje však, aby zameranie na dohody v prvom čítaní nebrzdilo kvalitu rozhodovania alebo neovplyvňovalo demokratický postup; navrhuje, aby na základe hodnotenia týchto postupov a zdokonalenia rokovacieho poriadku bola zaistená transparentnosť a demokratická

kontrola;

Systémové riziká

26. berie do úvahy inováčné metódy znižovania rizika, podstatný nárast trhov s úrokovými derivátmi, zvýšený systémový význam veľkých celoeurópskych finančných skupín a narastajúcu úlohu nebankových finančných inštitúcií, ako napríklad rizikových fondov a súkromného kapitálu;
27. poukazuje na skutočnosť, že uvedené zmeny trhu menia tiež povahu, zdroj a prenos systémového rizika, a tým aj účinnosť súčasných plánovaných nástrojov znižovania rizika ex ante; a žiada identifikáciu a hodnotenie zdrojov systémových rizík a zdôraznenie dynamiky finančných kríz v súvislosti s uvedenými zmenami;
28. je znepokojený skutočnosťou, že súčasný rozdrobený dozorný rámec nemôže udržovať krok s dynamikou finančného trhu a môže brzdiť primerané a rýchle reakcie v prípadoch veľkých systémových kríz, ktoré ovplyvňujú viac ako jeden členský štát;
29. oceňuje rozhodnutie Rady pre hospodárske a finančné záležitosti iniciovať krízu s cieľom vyskúšať primeranosť reakcií finančného dohľadu, ministrov financií a centrálnych bánk a podporuje vytvorenie spoločnej pracovnej skupiny ako kontroly, s cieľom navrhnúť odvážne závery, dokonca aj v prípade, ak sú politicky citlivé;

Štruktúra regulácie a dohľadu

30. je ohromený prácou európskych výborov regulátorov (CESR, Výboru európskych orgánov bankového dohľadu a Výboru európskych orgánov dohľadu nad poisťovníctvom a zamestnaneckými penzijnými fondmi) v oblasti konzultácie trhov, poradenstva Komisii a Rade výborov na úrovni 2, a predovšetkým v oblasti pokroku v konvergencii regulačných a dozorných postupov;
31. nalieha na výbory na úrovni 3, aby zlepšili medzisektorovú zhodu týkajúcu sa finančnej regulácie a skupiny predpisov v oblasti dohľadu pre veľké finančné skupiny, ktoré sa zaoberajú tými istými alebo podobnými produktmi, a ak je to potrebné, odporučili zákonodarcom prepracovať predpisy;
32. vyzýva výbory na úrovni 2 a 3, aby obmedzili národné rozhodovanie a tzv. pozlacovanie; domnieva sa, že môže byť prínosom, ak výbory na úrovni 3 budú môcť tiež viac pracovať na základe rozhodovania prostredníctvom väčšinového hlasovania;
33. zdôrazňuje význam integrovaného európskeho systému spolupráce orgánov dohľadu schopných zaistiť účinný dohľad nad veľkými finančnými účastníkmi a miestnymi subjektmi založenými na národných tradíciách; zdôrazňuje, že všetky časti systému musia zohľadňovať tieto tradície pri vykonávaní svojho obchodného dohľadu na mieste;

PE 384.621v01-00

Externý preklad

8/14

PR\653983SK.doc

Externý preklad

34. poznamenáva, že súčasný systém spolupráce je príliš slabý pre skutočný dohľad nad systémovými a finančnými rizikami najväčších účastníkov a podporuje dobre vybavený výkonný európsky orgán finančného dohľadu v rámci uvedeného systému s primeranými právomocami v oblasti dohľadu nad veľkými cezhraničnými a medzisektorovými finančnými konglomerátmi; podporuje dohody a kódexy správania medzi členskými štátmi a centrálnymi bankami v oblasti finančnej podpory tejto najvyššej štruktúry vzhľadom na záväzky finančnej záchrany a veriteľa poslednej inštancie;
35. uvedomuje si, že nerozhodnosť mnohých členských štátov týkajúca sa prenosu právomocí na vedúce alebo domáce orgány dohľadu môže tiež spôsobiť ich neochotu prijať uvedenú štruktúru; zdôrazňuje však, že účasť na centrálnom systéme zvýši vplyv menších regulátorov v porovnaní so súčasnou situáciou, keď sa musia spoľahnúť hlavne na niekoľko veľkých národných domácich orgánov dohľadu;
36. súhlasí s kolégiami orgánov dohľadu zaoberajúcimi sa multijurisdikčnými finančnými konglomerátmi; poznamenáva však, že týmto kolégiám chýbajú národné mandáty na prenos právomocí, na prijatie väčšiny rozhodnutí alebo jednoducho na poskytnutie dostatočných zdrojov a odborných expertíz pre prácu kolégia; je znepokojený skutočnosťou, že v prípade skutočnej krízy sa aj tu vyskytnú hranice takejto dobrovoľnej spolupráce;
37. domnieva sa, že je potrebné presnejšie rozdelenie úloh medzi Radu, Komisiu a výbory na úrovni 3; domnieva sa tiež, že pre prísny dohľad (predovšetkým ak existuje jasné prepojenie s otázkami hospodárskej súťaže) je potrebná vysoká úroveň nezávislosti a neutrality, ktorá sa nemôže spájať s príliš politickým profilom;
38. víta rozhodnutie Rady pre hospodárske a finančné záležitosti na základe správy z októbra 2007 vytvoriť podskupinu Výboru pre finančné služby pre dlhodobý dohľad; očakáva, že skupina poskytne spravodlivé hodnotenie súčasnej situácie; a opakovane pripomína svoj návrh na vytvorenie novej medziinštitucionálnej skupiny „učencov“, ktorá dá impulz na konkrétne ďalšie kroky v oblasti integrácie a účinnosti štruktúry finančnej regulácie a dohľadu;
39. víta, že Medziinštitucionálna monitorovacia skupina sa neobmedzí len na monitorovanie technického postupu, ale využije svoje odborné znalosti na prínos k jesennej progresívnejšej diskusii vo svojich konečných záveroch;

Globálny vplyv

40. domnieva sa, že štruktúra dohľadu s Európou ako najvyšším článkom dohľadu môže globálne posilniť vplyv Európskej únie a vyvážiť dominanciu USA v samoregulačných orgánoch, ako napríklad Rada pre medzinárodné účtovné štandardy (IASB); verí, že bude možné, aby sa MMF opäť stal skutočným svetovým menovým orgánom a zabráni krízam

a napraví svetové rozdiely;

41. zdôrazňuje význam uplatňovania smerníc Bazilej II americkými orgánmi, ako aj vzájomné uznávanie účtovných noriem Komisiou pre burzy a cenné papiere, a žiada lepšiu spoluprácu medzi Európskou úniou a Spojenými štátmi v oblasti dohľadu nad investičnými subjektmi s vysokým pákovým efektom, ako napríklad rizikové fondy;
42. poukazuje na vedúcu úlohu Európskej únie v súčasnej činnosti rámca Solvency II a očakáva, že ovplyvní globálnu regulačnú štruktúru a normovacie činnosti Medzinárodnej asociácie dozorných orgánov v poisťovníctve;

o o
o

43. poveruje svojho predsedu, aby postúpil toto uznesenie Rade a Komisii.

DÔVODOVÁ SPRÁVA

Akčný plán pre finančné služby prispel k vytvoreniu integrovaného a dobre fungujúceho európskeho kapitálového trhu, ktorý má na základe kvality a dôkladnosti svojich finančných regulácií vedúcu úlohu v celosvetovom meradle. Otázkou je: kto má prospech z tohto úspechu? Majú koncoví užívatelia také isté výhody ako veľkí mnohonárodní účastníci, ktorí posilnili svoju medzinárodnú pozíciu fúziou, ktorá im zabezpečila dominantné postavenie na vrchole finančných trhov?

Konsolidácia na najvyšších stupňoch trhu je silná, existuje 30 – 40 hlavných cezhraničných finančných účastníkov a vysoká koncentrácia v niekoľkých členských štátoch. Fúzia a akvizícia sú vysoké a národným trhom v nových členských štátoch dominujú zahraniční účastníci. Hranice medzi sektormi sa čoraz viac stierajú pomocou smerníc, ako napríklad smernice o trhoch s finančnými nástrojmi, na základe ktorej vznikli iniciatívy, ako napríklad projekt Turquoise v oblasti alternatívnych obchodných platforiem, a smernice o kapitálových požiadavkách a Solvency 2, ktoré ponúkajú možnosť konvergencie bankovej a poisťovacej činnosti prostredníctvom rozvinutých systémov riadenia rizika.

Vysoká úroveň konsolidácie môže vyvolať otázky týkajúce sa zákona o hospodárskej súťaži a krach trhu. Môže veľká spoločnosť (zapísaná na jednej z väčších burz plne sa zúčastňujúca procesu konvergencie) prežiť bez ratingu jednej alebo viacerých z 3 hlavných ratingových agentúr, bez služieb najlepších investičných bánk dopĺňajúcich hlavnú akvizíciu alebo fúziu, alebo bez jednej zo 4 veľkých auditorských firiem pre svoje účtovné uzávierky?

Čo sa deje za „čínskymi múrmi“ londýnskej štvrti City a ostatných finančných centier? Je na najvyšších stupňoch trhu dostatočná konkurencia? To je prvá otázka tejto správy, na základe ktorej vznikajú návrhy na vypracovanie dôkladnejších štúdií hospodárskeho vplyvu a prieskum sektora vykonávaný GR Hospodárska súťaž, ak je to možné v spolupráci s orgánmi v USA a iných krajinách.

Ďalším dôležitým fenoménom je rýchle vytváranie alternatívnych investičných podnikov, ktoré majú sídlo zvyčajne na exotických miestach mimo EÚ. Sú súkromné kapitálové firmy a rizikové fondy pre skutočné hospodárstvo očakávanými investíciami do inovácie, trvalo udržateľného rastu, kvalitnejších pracovných miest a sociálnej súdržnosti? Alebo spôsobili omnoho väčší pákový efekt v súvislosti s dlhmi spoločností, ktorý znižuje stav ich obligácií, a väčšiu zložitosť a vzájomnú závislosť rizík týkajúcich sa komplexných finančných produktov, ako deriváty úverového rizika? Môžu aj zabezpečovacie metódy, ktoré znižujú riziká pre jednotlivých investorov, rozložiť a znížiť riziká na makroúrovni alebo len spôsobujú stádovité správanie?

Zdá sa, že komisár McCreevy doteraz len podporoval týchto alternatívnych investorov ako poskytovateľov likvidity a ako aktívnych akcionárov. Jeho hlavným záujmom je odstrániť prekážky v oblasti súkromných investícií a odmieta všetky diskusie o ďalšej regulácii. Orgány

finančného dohľadu, centrálné banky a ECB, podobne ako príslušné rovnocenné orgány v USA, si viac uvedomujú finančnú stabilitu a príslušné systémové riziká. Začalo sa niekoľko vyšetrení týkajúcich sa manipulácie s trhom a nezákonného využívania vnútorných informácií k burzovým transakciám. Zvyšujúci sa pákový efekt a podiely dlhu pôsobiace na spoločnosti, zvyšujúce sa riziko úverových bánk a čoraz zložitejšia štruktúra finančných metód zameraná na rozlíšenie a rozloženie rizík (ako napríklad deriváty úverového rizika) viedli k upozorneniam a vyšetreniam. Opakom širšej diverzifikácie a likvidity je širšia vzájomná závislosť medzi investíciami a rizikami, ktorá v prípade veľkého oneskorenia môže spôsobiť nepredvídaný dominový efekt na celom svetovom finančnom trhu. V spolupráci medzi všetkými orgánmi dohľadu a politickými činiteľmi je okrem jednotlivých preverovaní a monitorovaní regulovaných častí systému a lepšej registrácie a monitorovania neregulovaných častí potrebné celkové obozretné posudzovanie systémových a operačných rizík na makroúrovni.

Tretou oblasťou tejto správy je omnoho nižší stupeň integrácie na maloobchodných finančných trhoch. Odpoveďou na pretrvávajúcu prevahu tradičných domácich štruktúr maloobchodného financovania nie je len otvorenie národných trhov presadzovaním prijatia zahraničných produktov a spôsobov predaja na základe režimu dohľadu a ochrany spotrebiteľa podľa krajiny ich pôvodu. Tradície ochrany spotrebiteľa a vykonávanie obchodného dohľadu sú pevne zakorenené v kontexte rôznych právnych a sociálnych a hospodárskych systémov a nemali by byť len prepracované do jednej všeobecnej harmonizácie. Je potrebné zamerať sa na konkrétne hraničné požiadavky mobilných užívateľov viac ako na podporovanie cezhraničných nákupov medzi domácimi užívateľmi s cieľom vytvoriť väčšiu konkurenciu a lepší výber. Pre spravodajkyňu je dôležitejšie, aby sa v rámci finančného odvetvia vytvorili pilotné projekty pre celoeurópske finančné produkty, ako dôchodky, hypotéky alebo osobitné poisťovacie produkty. Pre tieto produkty, ktoré sa budú môcť uplatňovať aj cezhranične v rámci EÚ a príslušné regulačné orgány ich budú vzájomne uznávať, je potrebné vytvoriť vhodný rámec v oblasti dohľadu, zmluvného práva a ochrany spotrebiteľa.

Samozamestnávateľia a jednotlivci z predchádzajúceho neformálneho sektora, ktorí sa usilovali začať svoje vlastné podnikanie, predložili požiadavku na mikropôžičky, ktorá bola len nedávno uznaná a tradiční poskytovatelia úverov ju len neochotne splnili. Spravodajkyňa navrhuje, aby Komisia na základe osvedčených postupov v právnej oblasti a oblasti regulačného prostredia v rámci Európy aj mimo nej predstavila akčný plán týkajúci sa mikrofinancovania.

V tejto kapitole sa uvádza aj trvalo udržateľné financovanie ďalších demografických rozdielov prostredníctvom dotovaných dôchodkových systémov. Okrem prvého piliera priebežného poskytovania príjmu dôchodcom je dôležitý aj druhý pilier zamestnaneckých dôchodkov. Veľkou výzvou je sprístupniť ich nielen niektorým vyvoleným. Predovšetkým je potrebné ďalej rozvíjať druhý pilier dávkovo definovaných systémov DB, a nie brániť mu a ohrozovať ho prostredníctvom nariadení alebo ustanovení, na základe ktorých často vznikajú kvalitatívne horšie systémy (DC), ktoré prenášajú všetky investičné riziká na

jednotlivých účastníkov. Pre obozretné posudzovanie je potrebné od celkovej koncepcie Solvency II odlíšiť osobitnú smernicu o činnostiach a dohľade nad inštitúciami zamestnaneckého dôchodkového zabezpečenia.

Ďalšou dôležitou otázkou je prístup k základným službám. Bankový účet, prístupnosť bankomatov, platobná karta alebo iné bezpečné platobné systémy, možnosť nízkonákladových finančných prevodov, sporenie alebo pôžičky, to sú základné potreby, ktoré by mali byť prístupné všetkým občanom. Avšak nie všade je to tak. Na základe nízkeho príjmu, predchádzajúceho záznamu o zadlženosti, bývania v nesprávnej štvrti alebo dokonca nesprávneho mena nie sú mnohí európski občania prijatí za klientov banky, a sú teda vylúčení z využívania základných finančných služieb. Komisia bola vyzvaná, aby začala európsky prieskum na hodnotenie prístupnosti základných finančných služieb a posúdila, či, a do akej miery, je potrebné a možné presadzovať záväzky univerzálnej služby v oblasti finančných inštitúcií s cieľom poskytovať tieto základné služby.

Štvrtá séria odporúčaní sa týka posilnenia finančnej gramotnosti a vstupu užívateľov do procesu tvorby politiky. Vo finančnom prostredí šírenia nových a komplexných produktov a rafinovaných predajných a marketingových metód nestačí len vyhlásiť, že spotrebiteľia majú viac možností na výber. Okrem podmienok transparentnosti a rámcov v oblasti ochrany, a tiež podpory finančnej informovanosti a vzdelávania spotrebiteľov je dôležitá verejná zodpovednosť. V roku 2005 odporučila organizácia OECD zvýšiť úsilie v oblasti finančného vzdelávania a spôsobilosti. Z posledných prieskumov vyplýva nepríjemné zistenie, že mladšie generácie majú horšie výsledky ako ich rodičia. Je zjavné, že je nevyhnutná zvyšujúca sa finančná spôsobilosť a zlepšujúce sa finančné vzdelávanie prostredníctvom osobitných programov a internetových stránok, ale má byť tiež neoddeliteľnou súčasťou základného školského vzdelávania, nemá sa však považovať za náhradu obozretnej ochrany a dohľadu.

Hlas spotrebiteľov a užívateľov, ako napríklad MSP, je takmer neprítomný v porovnaní s obrovským vstupom poskytovateľov finančných služieb do príprav právnych predpisov a tvorby politiky na európskej úrovni. V roku 2004 vytvorila Komisia fórum FIN-USE, v ktorom 14 nezávislých odborníkov poskytuje jednotlivo vstup do mnohých záznamov finančných trhov, na ktorých pracuje GR Trh. Jeho význam a účinnosť bude posúdená na jar tohto roka. Okrem tohto akademického fóra bola v lete roku 2006 zriadená Skupina spotrebiteľov finančných služieb, ktorej úlohou je, ako podskupiny GR SANCO pre dialóg so spotrebiteľmi, posilniť vzťahy so spotrebiteľskými organizáciami. Z našej vlastnej skúsenosti v EP vyplýva, že v intervenciách týkajúcich sa rôznych dokumentov Akčného plánu pre finančné služby (FSAP) sa veľmi málo predstavuje vstup spotrebiteľov a konečných užívateľov. Spravodajkyňa odporúča Komisii, aby posúdila možnosť a financovanie odborníkov, ktorí sú jasne spojení alebo dokonca určení európskym organizáciám spotrebiteľov a užívateľov produktov a služieb finančného trhu a ktorí budú schopní aktuálne reagovať na konzultačné a regulačné činnosti v oblasti akčného plánu FSAP.

V inštitucionálnej oblasti spravodajkyňa opakovane poukazuje na smerovanie parlamentného Výboru pre hospodárske a menové veci, ktoré je zamerané na lepšiu reguláciu

prostredníctvom dôkladného hodnotenia vplyvu a dôsledného uplatňovania a presadzovania. Je schválená dohoda o komitológii a opakuje sa požiadavka na pozorovateľov výborov EP na úrovni 2.

Štruktúre regulácie a dohľadu je venovaná dostatočná pozornosť. Spravodajkyňa upozorňuje, že súčasný rozdrobený rámec v oblasti dohľadu možno nebude schopný aktuálne reagovať na dynamiku finančných trhov, predovšetkým pri kontrole zložitých nových produktov a ich vplyv a účinky na makroúrovni. Keďže súčasný systém možno považovať za schopný zaistiť účinné vykonávanie obchodného dohľadu v súvislosti s národnými tradíciami a postupmi dohľadu na mieste, spravodajkyňa uvádza dôvody pre systém dohľadu založený na súčasných domácich štruktúrach a tradíciách dohľadu a presadzovania, ktorý zahŕňa tiež dobre pripravenú európsku výkonnú úroveň s mandátom na obozretný dohľad a dohľad nad systémovým rizikom nad veľkými cezhraničnými a medzisektorovými finančnými konglomerátmi.

Spravodajkyňa víta činnosti spoločnej pracovnej skupiny Rady ECB, ktorá využíva poznatky z krízových cvičení uskutočnených v apríli 2006 a vytvorenia podskupiny Výboru pre finančné služby, ktorý sa bude dlhodobo zaoberať problémami v oblasti štruktúry orgánov dohľadu. Opakovane pripomína návrh EP vytvoriť novú poradnú skupinu na vysokej úrovni zloženú z odborníkov. Vyzýva medziinštitucionálnu monitorovaciu skupinu (IIMG), aby predložila ďalšie návrhy týkajúce sa budúceho Lamfalussyho postupu. Na jeseň budú rôzne správy hodnotiť situáciu a vytvoria základ pre budúce opatrenia v regulačnej štruktúre a štruktúre dohľadu. Pre ďalší pokrok a úspech akčného plánu FSAP je potrebná spoľahlivá, odborne dobre pripravená európska štruktúra dohľadu, ktorá môže konkurovať 30 – alebo prostredníctvom ďalšej konsolidácie aj menšiemu počtu – veľkým európskym účastníkom a ktorá môže aj externe posilniť európsky vplyv na svetové pravidlá a ich uplatňovanie na účastníkov na európskom trhu, ktorí majú sídlo mimo Európskej únie.